

УДК: 657.6.174

ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АУДИТОРА

Юлія Кулик

Yulia_111m@ukr.net

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж,

м. Черкаси

Ольга Шільвінська

Sh.olga1976@ukr.net

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж,

м. Черкаси

Професійна відповідальність аудитора є важливою складовою забезпечення довіри до фінансової звітності та функціонування ринкової економіки загалом. У сучасних умовах зростання вимог до прозорості бізнесу та підвищення ролі фінансової інформації, діяльність аудитора набуває особливої значущості. Аудитор, здійснюючи перевірку фінансової звітності, несе відповідальність за об'єктивність, незалежність і достовірність наданих висновків. Основою професійної відповідальності є дотримання етичних принципів, зокрема чесності, об'єктивності, конфіденційності та професійної компетентності. Недотримання принципів може призвести до викривлення фінансової інформації, що, у свою чергу, негативно впливає на прийняття управлінських рішень користувачами звітності. Особливої значущості ця проблема набуває в умовах економічної нестабільності та воєнного стану, коли зростає ризик викривлення фінансової звітності, недобросовісної поведінки суб'єктів господарювання та підвищується потреба у незалежному та об'єктивному контролі. У таких обставинах аудитор виступає не лише як перевіряючий, але й як гарант достовірності фінансової інформації, що обумовлює підвищення рівня його професійної відповідальності [4].

Професійна відповідальність аудитора включає кілька аспектів: дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову та кримінальну відповідальність. В Україні правове регулювання цієї сфери здійснюється відповідно до законодавства про аудит фінансової звітності та міжнародних стандартів аудиту. Ключове значення має забезпечення незалежності аудитора та уникненню конфлікту інтересів. В умовах сучасних викликів, зокрема цифровізації, глобалізації та економічної нестабільності, зростає значення професійного судження аудитора. Це вимагає від фахівців постійного підвищення кваліфікації, дотримання міжнародних стандартів та впровадження новітніх технологій у практику аудиту.

Відповідальність аудитора у професійній діяльності є ключовим елементом забезпечення достовірності фінансової звітності. Вона передбачає обов'язок аудитора діяти відповідно до встановлених професійних стандартів, етичних норм та законодавчих вимог, забезпечуючи об'єктивність, незалежність і компетентність у процесі здійснення аудиторської діяльності. Особливу увагу слід приділити питанню незалежності аудитора, яка є необхідною умовою об'єктивного формування аудиторського висновку. У практиці часто виникають ситуації, коли аудитор зазнає впливу з боку клієнта, що може призвести до конфлікту інтересів та зниження якості аудиту. Тому важливим завданням є впровадження ефективних інструментів забезпечення незалежності, зокрема обмеження надання супутніх послуг та посилення контролю за дотриманням етичних вимог [1].

Серед ключових проблем варто виділити недостатню ефективність механізмів контролю за діяльністю аудиторів, складність притягнення їх до відповідальності у випадках порушень, а також ризики втрати незалежності через тиск з боку клієнтів. Окрім цього, в умовах цифровізації

та зростання обсягів інформації зростають вимоги до професійної компетентності аудиторів, що не завжди супроводжується належним рівнем підготовки та підвищення кваліфікації. Додатковим викликом є невизначеність меж відповідальності аудитора за виявлення шахрайства та помилок у фінансовій звітності, що часто стає причиною конфліктів між аудиторами та користувачами фінансової інформації. Усе це зумовлює необхідність удосконалення підходів до регулювання професійної відповідальності аудиторів та підвищення якості аудиторської діяльності.

Удосконалення підходів до регулювання професійної відповідальності аудиторів та підвищення якості аудиторської діяльності є важливою передумовою зміцнення довіри до фінансової інформації та розвитку національної економіки. У цьому контексті доцільним є посилення нормативно-правового регулювання аудиторської діяльності з урахуванням міжнародних стандартів, а також забезпечення ефективного контролю за дотриманням професійних та етичних вимог[3].

Важливим напрямом є вдосконалення механізмів притягнення аудиторів до відповідальності, зокрема шляхом підвищення прозорості дисциплінарних процедур та чіткого визначення меж відповідальності за результати аудиту. Не менш суттєвим є забезпечення реальної незалежності аудиторів через мінімізацію впливу клієнтів та запровадження ефективних інструментів управління конфліктами інтересів.

Крім того, підвищення якості аудиторських послуг потребує інвестування у професійний розвиток аудиторів, впровадження сучасних цифрових технологій та автоматизації аудиторських процедур. Це сприятиме більш точному аналізу фінансової інформації та зниженню ризику помилок.

Таким чином, професійна відповідальність аудитора є невід'ємною складовою забезпечення достовірності фінансової звітності та формування довіри з боку користувачів інформації - інвесторів, державних органів і суспільства загалом. В умовах трансформації економіки України, інтеграції до міжнародного економічного простору та посилення вимог до прозорості бізнесу роль аудитора істотно зростає, що, відповідно, підвищує рівень його відповідальності за результати професійної діяльності. Проведений аналіз засвідчує, що, попри наявність нормативно-правової бази та впровадження міжнародних стандартів аудиту, існують певні проблеми у сфері забезпечення якості аудиторських послуг. Зокрема, недостатньо ефективними залишаються механізми контролю та притягнення аудиторів до відповідальності, зберігаються ризики порушення принципу незалежності, а також спостерігається неоднозначність у визначенні меж відповідальності аудитора за виявлення суттєвих викривлень і шахрайства [2].

Удосконалення системи професійної відповідальності аудиторів має передбачати комплексний підхід, який включає гармонізацію національного законодавства з міжнародними вимогами, посилення ролі професійних організацій, підвищення прозорості наглядових процедур та впровадження ефективних інструментів забезпечення незалежності аудиторів. Важливим аспектом є також розвиток професійної етики та формування високого рівня відповідальності через безперервне навчання і підвищення кваліфікації фахівців.

Крім того, у сучасних умовах цифровізації економіки необхідним є активне впровадження інноваційних технологій в аудиторську практику, що сприятиме підвищенню точності, оперативності та надійності аудиторських перевірок. Це, у свою чергу, дозволить зменшити ризики професійних помилок і підвищити загальну ефективність аудиторської діяльності. Таким чином, забезпечення належного рівня професійної відповідальності аудиторів є ключовою передумовою підвищення якості аудиту, зміцнення фінансової дисципліни та розвитку економічної системи України в цілому.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» №2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
2. Handbook of International Quality Management, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2023 Edition. URL: <https://www.iaasb.org/publications/2023-2024-handbook-international-quality-management-auditing-review-other-assurance-and-related>
3. Code of Ethics for Professional Accountants, 2022–2024 update. URL: <https://www.ethicsboard.org/publications/mizhnarodniy-kodeks-etiki-profesiynikh-bukhgalteriv>
4. Усатенко О. В, Пашкевич М. С. Професійне судження у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності за МСБО та МСФЗ // *Бізнес Інформ*. 2023. №3. С. 90–95.

УДК 338.58

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

Владислав Купрій

kupriyvlad943@gmail.com

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж, м. Черкаси

Науковий керівник: к.е.н Олена Гончаренко

Адміністративні витрати займають важливе місце у структурі витрат, тому їх раціональний облік і контроль безпосередньо впливають на фінансові результати діяльності. Актуальність теми вдосконалення обліку адміністративних витрат зумовлена сучасними умовами господарювання, що характеризуються економічною нестабільністю, посиленням конкуренції та необхідністю підвищення ефективності управління ресурсами підприємства. Зростають вимоги до достовірності, своєчасності та аналітичності облікової інформації, що використовується для прийняття управлінських рішень. У зв'язку з цим виникає потреба в удосконаленні методики обліку адміністративних витрат, впровадженні сучасних інформаційних технологій та автоматизації облікових процесів. Крім того, актуальність теми підсилюється необхідністю забезпечення ефективного внутрішнього контролю, мінімізації ризиків помилок і зловживань, а також адаптації облікових систем до змін у законодавстві та міжнародних вимогах [2]. Удосконалення обліку адміністративних витрат сприятиме підвищенню прозорості діяльності підприємства, оптимізації витрат і зміцненню його конкурентоспроможності. Базою дослідження обліку та аудиту адміністративних витрат є УА ТОВ «ЄВРОМІКС».

Облік адміністративних витрат на УА ТОВ «ЄВРОМІКС» є важливою складовою системи бухгалтерського обліку підприємства, оскільки забезпечує формування інформації про витрати на управління та обслуговування діяльності. Облік адміністративних витрат ТОВ «УА ЄВРОМІКС» здійснюється відповідно до вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку із використанням рахунку 92 «Адміністративні витрати» для узагальнення інформації про витрати на управління підприємством. До їх складу включаються витрати на оплату праці адміністративного персоналу та нарахування на неї, витрати на утримання офісу, оренду приміщень, комунальні послуги, зв'язок, канцелярські та господарські потреби, а також амортизація основних засобів адміністративного призначення і витрати на професійні послуги. Від правильності їх обліку залежить достовірність фінансової звітності та ефективність управлінських рішень [3].